

Tensta konsthall

Idag vet alla att varje klick, kommentar, like och delning som görs online också övervakas och registreras av vad som liknar ett allseende öga, i form av företag, myndigheter eller något annat. **Autonomy Cube (2014)** är ett verk av Trevor Paglen (San Francisco/Berlin) som är framtaget i samarbete med civilrättsaktivisten, datasäkerhets-forskaren och konstnären Jacob Appelbaum för att motverka den situationen. Tanken är att kuben placeras i konstinstitutioner, gallerier eller offentliga platser och där erbjuder besökarna ett säkert wifi-nätverk. På så sätt är kuben en skulptur som kan läsas både estetiskt och konceptuellt och dessutom användas praktiskt.

Autonomy Cube består av en plexi-glaskub som innehåller två sammankopplade kretskort, placerade på en piedestal. Skulpturen fungerar genom att koppla upp sig mot värdinstitutionens wifi och sedan skicka vidare besökarnas online-trafik till Tor, ett globalt nätverk som drivs av volontärer, som via sina system låter trafiken "studsa" mellan olika adresser. Det här gör användarnas exakta information praktiskt taget omöjlig att spåra. Tor-nätverket baseras på "onion-routing" vilket genom olika lager av kryptering lurar "datatrafikanalyser" (namnet Tor kommer från The Onion Routing). Det underhålls av tusentals frivilligt drivna servrar och används av ännu fler användare världen över som önskar skydda sin identitet, allt från journalister och aktivister till medborgare som lever i diktaturer. Eftersom nätverket fungerar som en hemlig plats lockar det även till sig människor som sysslar med kriminell verksamhet.

Som en post-minimalistisk skulptur, refererar verket till Hans Haackes **Condensation Cube (1963–65)**, en plastkub fylld med vatten som

kondenserar och evaporerar. Kuben fungerar nästan som en organism då den reagerar på sin omedelbara omgivning, vilket i det här fallet innefattar konstbesökarnas närvaro. Paglens verk leker med det konsthistoriska autonomi-begreppet, och pekar på behovet av att behålla konstarenor som ett slags civil infrastruktur fri från dataövervakning. På samma sätt som **Autonomy Cube** fungerar som en wifi hotspot är det själv en del i Tors nätverk och hjälper därför till att, om än tillfälligt, hålla konstrummet i fråga fritt från övervakning. Medan Haackes skulptur är ett exempel på tidig – utpekande och ofta negativ – institutionskritik, vill **Autonomy Cube** förstärka institutionens roll och på så sätt ansluta sig till en senare våg av "konstruktiv institutionell kritik". Skulpturen öppnar för en uppsättning av bokstavligt talat nya och avlägsna kopplingar, samtidigt som den träder ut genom konstinstitutionens klassiska gränser.

Konstnären Trevor Paglens arbete spänner över bildskapande, skulptur, undersökande journalistik, skrivande, ingenjörskonst och en rad andra discipliner. Han är särskilt intresserad av det historiska ögonblick vi lever i och att utveckla metoder för att föreställa sig alternativa framtider. Paglens arbete har visats i separatutställningar på **Secession, Wien**; **Eli & Edythe Broad Art Museum, Los Angeles**; **Van Abbemuseum, Eindhoven**; **Frankfurter Kunstverein, Frankfurt** och på **Protocinema, Istanbul**. Han har deltagit i gruppställningar på **Metropolitan Museum of Art, New York**; **San Francisco Museum of Modern Art, San Francisco**, **Tate Modern, London** och många andra platser. År 2016 tilldelades han **Deutsche Börse Foto Foundation Prize**. Paglen har en kandidatexamen

från U.C. Berkeley, en master från Art Institute of Chicago och har doktorerat i geografi på U.C. Berkeley.

Torsdagar och lördagar, 14:00
Introduktion till utställningen

Lördag 25.3, 14:00
Konstnärspresentation av
Trevor Paglen

**Ett samtal mellan Trevor Paglen,
Maria Lind och Emily Fahlén**

Maria Lind + Emily Fahlén
Kan du berätta hur arbetet med
Autonomy Cube började?

Trevor Paglen
Projektet uppstod när jag funderade över internet, en extremt aggressiv infrastruktur. Hur skulle det vara ifall internet inte fungerade som det största exemplet på massövervakning i mänsklighetens historia? Människor i sociala nätverk med fokus på hacking och ökad integritet har försökt föreställa sig det här före mig. Några av dem har skapat Tor — ett nätverk som i så stor utsträckning som det är tekniskt möjligt kan användas fritt från den övervakning som hela tiden äger rum online. Det är en infrastruktur som flyter på ytan av dagens internet. Det drivs till stor del av frivilliga som bokstavligen ställt in delar av Tor-nätverkets hårdvara i sina hem och på sina företag, vilket gör det möjligt för andra människor att ta del av nätverket, vars mål är anonymisering och ökad integritet.

Jag har funderat på, och försökt föreställa mig hur samhällsinstitutioner kan fungera som en infrastruktur för kommunikation. Jag tror att det bästa kulturinstitutioner kan göra är att vara som bibliotek – platser dit en kan gå och möta idéer och annat som en kanske annars aldrig skulle ha stött på. Institutionerna bidrar till demokratin på så vis att de är rum där diskussioner och tänkande sker, eller världsbilder expanderar. Jag tänker på dem som, i bästa fall, ett slags systerinstitutioner till biblioteken. Biblioteken är verkligt viktiga av två skäl: För det första, det som jag just nämnt, att en där kan kolla upp vilken bok som helst utifrån sina idéer och intressen. Deras andra funktion är minst lika viktig, nämligen att polisen inte får ett

---

registerutdrag över varje lånad bok. Det här är fundamentalt i själva idén om ett bibliotek; det faktum att polisen inte får tillgång till information om låntagarnas intressen är minst lika viktigt som att en kan kolla upp vilket ämne som helst.

Vad gäller kulturinstitutioner så verkar många av dem idag gå på autopilot. De installerar övervakningssystem och försöker spåra besökare, deras rörelser, vad för slags konst de är intresserade av, och så vidare. Kanske museer istället borde intressera sig för att göra motsatsen? Kanske borde de skapa säkra utrymmen som är fria från den typen av övervakning som äger rum överallt i samhället? *Autonomy Cube* är ingen lösning på problemet med övervakning, men den föreslår att vi börjar fundera på infrastrukturers etik.

EF
Å ena sidan, i takt med att övervakningssystemen expanderar verkar möjligheterna för olydnad, utrymmet för motstånd och alternativa system att krympa. Å andra sidan, har ett system för kontroll någonsin existerat utan blinda fläckar? Tor-nätverket, som är centralt för *The Autonomy Cube*, är ett exempel som både kan sägas befinna sig i en blind fläck, men som själv även aktivt expanderar fläcken. Hur ser du på dagens och framtidens potentiella kryphål? Tror du att de på något sätt är konstanta?

TP
Nej, det tror jag inte alls. Jag tror att maktens system blir mer och mer effektiva i takt med att mer och mer data samlas in och tolkas. Jag tänker ofta på hur medborgarrättsrörelsen skulle ha sett ut om J. Edgar Hoover hade haft tillgång till dagens NSA och hemliga domstolsbeslut hade spridits på Google, Facebook och Twitter.

ML
Hur ser du på relationen till minimalistisk skulptur i allmänhet och Hans Haackes skulptur *Condensation Cube* från 1965 i synnerhet, som handlar om ett annat system, nämligen klimatet i utställningsrummet och hur det påverkas av närvaron av människor?

TP
Det är en uppenbar referens och av ett par olika anledningar också en viktig sådan. På ett rent formellt sätt berättar *Condensation Cube* om system, om arkitektur och om infrastruktur. Den är också fenomenologisk, i linje med den gängse tolkningen av minimalismen som en stark fysisk och rumslig upplevelse. Det vill säga att det finns en fenomenologisk sida av den. Och jag tror att mobildata definitivt är en del av 2000-talets fenomenologi. För mig är versionen från 2016 en sorts nutida variant av minimalistisk skulptur.

ML
Jag tycker det är briljant.

TP
För mig är *Autonomy Cube* inte ett institutionskritiskt verk, snarare ett institutionsförstärkande. Poängen är inte att vara kritisk, utan att föreslå ett alternativt sätt att se världen.

ML
Om det är en kritik, så är den ett slags konstruktiv institutionskritik.

TP
Syftet är inte att peka ut någon och säga "du gör fel".

EF
Det finns ett slags "här och nu" inneboende i dina verk, eftersom du arbetar med vår tids ständigt föränderliga teknologier. Samtidigt verkar det som om du i ditt konstnärliga uttryck strävar efter något

“tidlöst” genom att vara i dialog med konsthistorien och dess traditioner, med minimalistisk skulptur, landskapsmåleri och så vidare. Hur tänker du kring vad tid gör med dina verk? Funderar du över hur dina verk kommer att uppfattas i framtiden, när det “nu” som de behandlar hör till det förflutna?

TP

Jag tror inte att konstverk någonsin är “tidlösa” — vi kommer alltid att förstå dem utifrån det ögonblick i historien som vi betraktar dem ifrån. När jag utvecklar ett konstverk försöker jag urskilja särdragen i det historiska ögonblick jag lever i, men samtidigt ge akt på att andra konstnärer genom historien har ställt mycket liknande frågor och lagt märke till i stort sett liknande rörelser i samhället. Så jag försöker att tala med dem genom att urskilja både det historiska ögonblick vi lever i och samtidigt vara medveten om att den som gör konst idag ofrånkomligen är i dialog med sina förfäder, lika mycket som med människor som lever idag.

ML

Vad åstadkommer skulpturen i olika sammanhang? T ex när du visat den i Berlinbiennalen, Gwangjubiennalen, på Photographers Gallery i London och Witte de With i Rotterdam?

TP

Verket är inte platsspecifikt — det den föreslår på de olika platserna är alltid detsamma.

ML

I en nyligen publicerad artikel i The New York Review of Books diskuteras Sveriges roll som en central nod i ett nätverk av statligt ledd övervakning, som styrs av USA. “Sverige har fungerat som spjutspetsen på en snabbt expanderande statlig övervakning i norra Europa”, skriver Hugh Eakin. Enligt artikeln delar

FRA (Försvarets Radioanstalt), som dammsuger all kommunikation in och ut ur landets fiberoptiska kablar, den här övervakningsdatan med NSA, vars tjänstemän beskriver dem som en “idealisk samarbetspart”. Förmodligen innefattar det också aktiv hacking in i utländska datorer och nätverk, såväl som servrar och hårddiskar. “Möjliga mål kan vara administratörer av utländska data-nätverk, regeringar, olja, försvar och andra stora bolag, såväl som misstänkta terroristgrupper eller andra specifika individer” fortsätter Eakin. Han påpekar också att FRA har tillgång till NSA:s mest kraftfulla analytiska verktyg, den så kallade XKeyscore som kan spåra nästan allt en användare gör på internet. I ljuset av det här, har du något att säga om att Autonomy Cube visas i Sverige?

TP

På samma sätt som internets egen arkitektur opererar XKeyscore och NSA:s massiva data-insamlingsmöjligheter globalt och till största del oberoende av fysiska och politiska gränser. Uppenbarligen är Sverige, med sin slappa inställning till hemlig statsövervakning, ett land som NSA och andra globala underrättelsetjänster drar nytta av.

Maria Lind är chef och Emily Fahlén förmedlare på Tensta konsthall.

Personal på Tensta konsthall

Fahyma Alnablsi, reception
och lärande

Emily Fahlén, förmedling
och produktion

Ulrika Flink, assisterande curator

Asrin Haidari, kommunikation
och press

Maria Lind, chef

Hedvig Wiezell, förmedling
och infrastruktur

Didem Yildirim, assistent

Praktik

Asha Mohammed

Värdskap

Arazo Arif

Makda Embaie

Minna Magnusson

Isabella Tjäder

Teknik och installering

Carl-Oskar Linné

Johan Wahlgren